

Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 17.10.23.

Sak 73.23	Ark 012.1	
Godkjenning av innkalling og sakliste for møtet.		

Sak 74.23	Ark 012.1	
Godkjenning av møtereferat fra møtet den 8. september 2023.		

Sak 62.23	Ark	<i>Saksbeh.: OO</i>
Avklaringer om Buvollen seter.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Saksframlegg i sak 62.23 lagt fram på Fjellstyremøtet den 8. september

Bakgrunn og vurdering:

Fjellstyret behandlet saken på møte den 8. september. Saken ble vedtatt utsatt og det ble avholdt befarings den 13. september. På befaringsen var også dagens og tidligere eier av eiendommen Elgåen Søndre, gnr 164 bnr 19, tilstede.

For øvrig bakgrunn og vurderinger i saken vises til tidligere saksframlegg med tilhørende vedlegg i saken. I tillegg kan det kort refereres fra befarings i møtet.

Forslag til uttalelse / vedtak:

Engerdal fjellstyre viser til sin uttalelse i sak 56.22 vedrørende flytting av et geitfjøs fra setervollen for å erstatte et forfallent båthus ved Båthussjøen. Fjellstyret har ingen invendinger til tiltaket, under forutsetning av at andre instanser gir sin tilslutning.

Fjellstyret har heller ingen invendinger til at det opprettes et avgiftsfritt festeforhold for setereidommen, under forutsetning av at det knyttes opp til eiendommen Elgåen Søndre gnr 164 bnr 19. I den forbindelse peker vi på muligheten eieren har til å få utvist setra på nytt, dersom slikt behov foreligger, jfr Fjellovens §18.

Hva som skal skje med bygninger må i hvert enkelt tilfelle vurderes av eier, og være i tråd med de bestemmelser som følger av lover og regler knyttet til plan og bygningsmessige forhold, Kulturvernfaglige forhold og hva grunneier kan tillate. For fjellstyrets del er det ønskelig at mest mulig av det opprinnelige seteranlegget bevares, men dersom eier finner dette vanskelig, vil fjellstyret vurdere andre løsninger når konkrete saker foreligger.

Fjellstyrets vurdering er at det er den som til enhver tid eier gården og setra som har ansvaret for å holde ting i hevd og holde setervollen i orden. Når det nå løftes spørsmål om ansvar i forhold til opprydding vil dette påhvile eier slik vi ser det.

Sak 75.23	Ark	Saksbeh.: OO
Evaluering av vedtak i sak 58.09, 60.10 og 51.12		

Saksdokumenter vedlagt:

- Særutskrifter sak 58.09, 60.10 og 51.12.

Bakgrunn:

Fjellstyret vedtok i forbindelse med sin behandling av driftsbudsjett for 2023 følgende (sak 109.22, pkt 4):

4. *Fjellstyret evaluerer sine vedtak i sakene 58.09, 60.10 og 51.12 i august 2023 for å gi daglig leder avklaringer og rammer for driftsomfang og innretning på driftsbudsjettet for 2024.*

Saken dreier seg om evaluering av de styringsvedtak som ligger til grunn for budsjettering i fjellstyret. Nå er det slik at det i praksis er prinsippene rundt vedtaket i sak 58.09 som er hovedpunktene i saken. De to øvrige sakene dreier seg om utvidelse av budsjetteramme som konsekvens av konkret behov, og representerer presisering av avvik fra regelen om kostnadsvekst fra ett år til et annet.

Vedtaket i sak 58.09 innebærer at fjellstyret i snart 15 år har lagt følgende prinsipper til grunn:

- Budsjettert kostnadsvekst fra ett år til neste skal tilsvare den deflatoren som brukes i kommunal sektor.
- At i et «normalår» skal overskuddet være minst 10 % før renteinntekter, tomtsalgsinntekter og erstatning for vern etter naturvernloven. Det legges til grunn at overskuddene det enkelte år kan avvike betydelig både i positiv og negativ forstand i forhold til et «normalår», pga naturlige variasjoner som fjellstyret vanskelig kan styre fullt ut.

Hvis en ser tilbake i gamle fjellstyreprotokoller, ser en at det har vært prinsipper rundt budsjettering og økonomi også tidligere, f.eks prinsippet om overskudd. En ser også at måten å budsjetter på med bruk av deflator, eget investeringsbudsjett og størrelsen på overskuddet har vært gjenstand for diskusjon. Prinsippene som ligger til grunn senest ved vedtak i sak 58.09 har ikke vært enstemmige vedtak.

Det er derfor flere grunner til at det kan være lurt å evaluere disse prinsippene. Evaluering av disse prinsippene ble foreslått som et punkt i behandlingen av driftsbudsjett for 2023.

Forslaget er ikke ment som en «omkamp» på tidligere styrevedtak, men det er flere andre grunner til at en nå bør vurdere prinsippene.

Daglig leder har i forbindelse med fremlegging av budsjetter i flere år påpekt en del utfordringer og problemstillinger ved måten å budsjettere på. Videre har dessuten tidene forandret seg på flere områder, så en må vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å holde

statisk på disse prinsippene. Når en ser på ordlyden i vedtakene, er det også greit å rede ut hva som faktisk er ment. F.eks er formulering rundt 10 % overskudd, at det er målsettingen i et «normalår». Hva er et normalår, og var et normalår før 2009 det samme som et normalår i 2023? Og hva defineres som «naturlige variasjoner» som skaper avvik fra prinsippet? Gjelder prinsippet for både budsjettering og for regnskap, eller gjelder det for regnskapet?

Fjellova sier følgende om fjellstyrenes økonomiforvaltning:

§ 11.

For kvart fjellstyre skal det vere ei fjellkasse. Når ikkje anna er fastsett, skal inntekter som følgjer av lova her gå inn i fjellkassa, medan utgiftene som fjellstyret skal svare vert utgreia av denne.

Fjellstyret skal kvart år leggje fram rekneskap gjennom skogforvaltaren i distriktet til departementet. Kopi av rekneskapet skal sendast kommunestyret. Kongen fastset nærare reglar om rekneskapsføringa og om revisjonen.

Fjellstyret avgjer ved vedtak korleis overskot i fjellkassa skal nyttast. Er overskotet større enn det som trengst til tiltak innan allmenningen, kan det av det overskytande løyvast midlar til føremål som tek sikte på å styrkje næringsgrunnlaget i dei bygdene som har rett til allmenningsbruk. Med samtykke frå departementet kan det òg løyvast midlar til allmenntytige føremål i desse bygdene.

Dette er grunnlaget. Med andre ord står egentlig fjellstyret relativt fritt til å ordne sin økonomi. I «Handbok for fjellstyrer» står det som følger:

I § 11, 3. ledd (i Fjellova, DL's anm) kan fjellstyrer som har «overskot i fjellkassa» som er «større enn det som trengs til tiltak i allmenningen», disponere midlene til næringsutvikling i allmenningsbygdene, og etter samtykke fra departementet (dvs. Statskog SF), til allmenntytige formål i disse bygdene. Begrepet «overskot» er ikke nærmere definert, men må bety det beløp som er igjen i fjellkassen når fjellstyret har utført de oppgaver det er pålagt etter fjelloven, dvs. bla. tiltak i allmenningen, forvaltning og ivaretagelse av bruksrettighetene m.m. For øvrig er det opp til fjellstyret å bestemme omfanget av og dermed kostnadene med sin egen virksomhet. Dette gjelder bl.a. antall ansatte, omfanget av driften for øvrig, omfanget av investeringer m.m. Det er ut fra dette i stor grad opp til fjellstyret selv å bestemme både omfanget av sine totale utgifter og dermed også størrelsen på overskuddet. «Overskott i fjellkassa» viser ikke til det enkelte års overskudd. Det er derfor opp til fjellstyret om det et enkelt år skal bevilges mer enn årsoverskuddet, dersom dette er forsvarlig ut fra fjellstyrets samlede økonomi og virksomhet

Dersom fjellstyret forholder seg til Fjellovens §11, og følger regler for regnskapsførsel og rapportering er det derfor i stor grad opp til fjellstyret sjøl å forvalte sin økonomi. Det kan allikevel være tolknings- og meningsforskjeller i ulike fjellstyrer og mellom fjellstyrer om hvordan slik økonomiforvaltning bør være. Hva som er «større overskot i fjellkassa enn det som trengs til tiltak i allmenningen» er et eksempel på et rammebegrep som kan tolkes på forskjellig vis.

Det er også veldig stor forskjell på fjellstyrer sett til størrelse og omsetning. Forutsetningene for økonomiforvaltning er derfor veldig ulik. F.eks kjenner ikke daglig leder til andre fjellstyrer som har et overskuddskrav på 10%.

Administrasjonens vurdering.

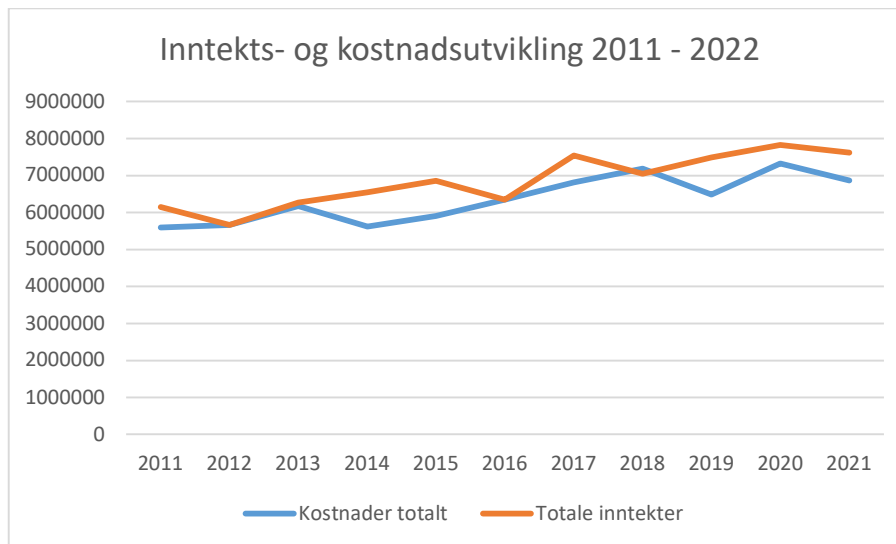
Innledningsvis må det konstateres at økonomien hos Engerdal fjellstyre er solid sammenlignet med situasjonen for mange andre fjellstyret. Det er viktig å påpeke at dette forholdet har blitt til som følge av sunn og nøktern pengebruk i flere årtier. Målsettinger om positivt driftsresultat og nøktern kostnadsvekst er gode prinsipper å holde på. Denne saken dreier seg derfor om tolking av prinsippene, om justering av prinsippene og vurdering om hvor tjenlige de konkrete målene er i dagens situasjon.

Det som har endret seg for Engerdal fjellstyre, og som har betydning for økonomien, de siste 10-15 åra er bl.a.:

Inntektene samlet sett har grovt sett økt i takt med kostnadsutviklingen. Eller sagt på en annen måte: Kostnadsutviklingen er tilpasset utviklingen i inntektene, se figur 1.

Som følge av koiekjøp har størrelsen på budsjettet økt.

Flere inntektsposter har stagnert eller gått ned, eksempelvis tjenestesalg. Noen inntektsposter kan kalles ustabile, som f.eks knyttet til refusjonsberettiget arbeid, inntekter fra Rendalen Renselskap og moseplukking.

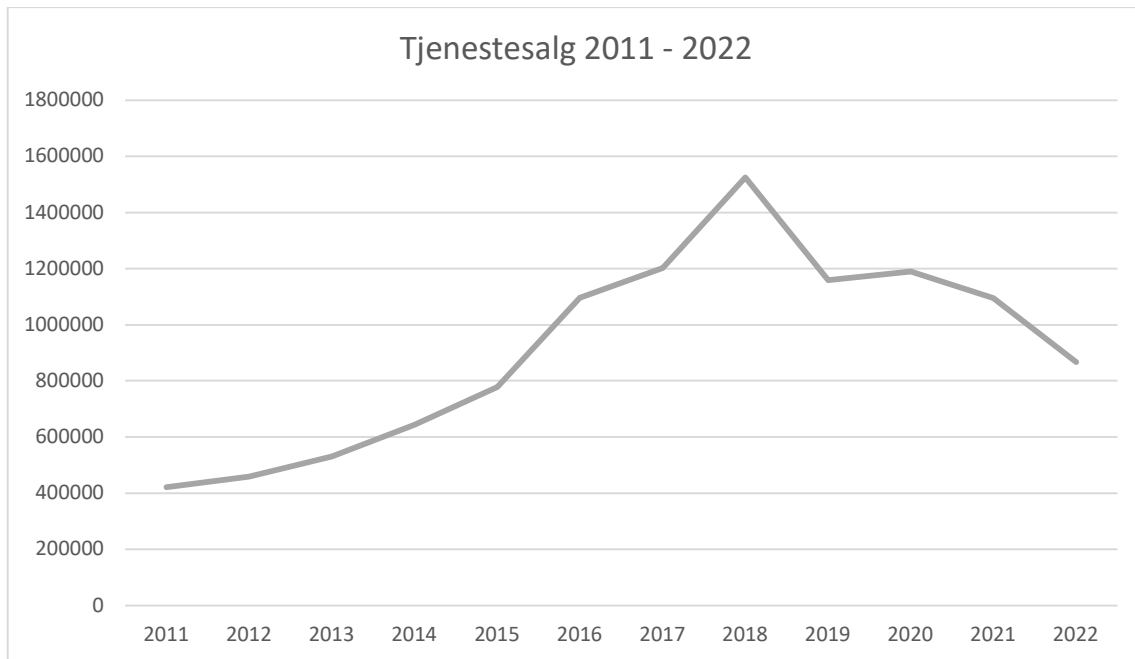

Figur 1: Viser utviklingen i totale kostnader og inntekter i perioden 2011 – 2022.

Fjellstyrets virksomhet er på mange vis et «mangesysleri», og de totale inntekter og kostnader er et resultat av mange forhold. Utviklingen for enkelte inntekter følger ikke samme utvikling som andre. For eksempel hadde fjellstyret fra noen år med stor økning i tjenestesalg, og inntekter som følge av det. En har sett at de siste åra har dette flatet ut og gått litt tilbake, se figur 2. Det er flere årsaker til det og stort sett forhold som fjellstyret i liten grad kan påvirke sjøl. Et eksempel her er tjenestesalg til SNO og verneområdeforvaltningen. For SNO gjelder

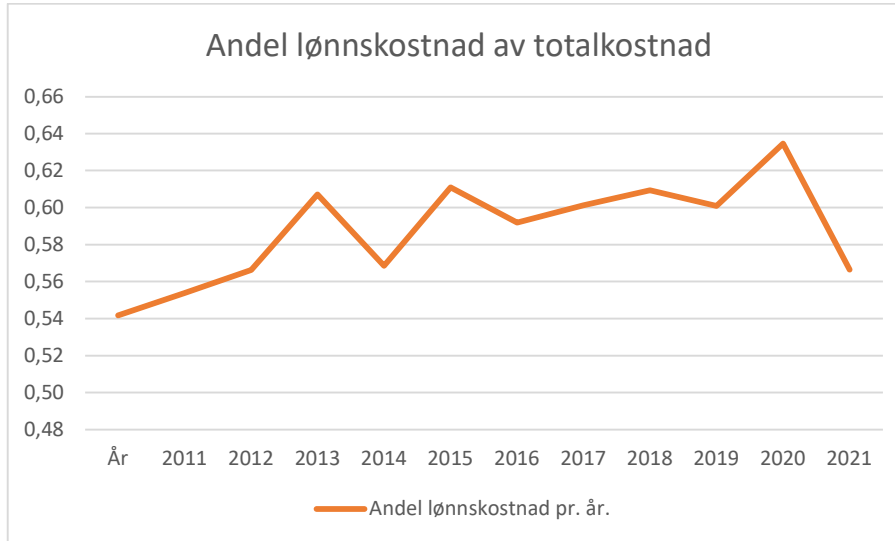
de rammer og føringer som blir gitt gjennom statsbudsjett og bestilling fra ulike forvaltningsinstitusjoner. I utgangspunktet var det slik at SNO skulle løse sin aktivitet i statsallmenninger ved kjøp av tjenester fra Fjellstyrene. En ser i ulike sammenhenger at SNO nå i større grad løser sine oppgaver med egne ansatte, også i statsallmenninger. Et annet eksempel er de tjenester Fjellopsynet utfører for Nasjonalparkforvaltningen. Her er tjenestesalget avhengig av hvilke rammer nasjonalparkstyret har. Dette er knyttet opp mot behov og nasjonale føringer. Visse år er det mye, f.eks i 2018 når det var 50-års jubileum for Gutulia Nasjonalpark og behov for en stor oppgradering av informasjons og innfallsport. Andre år kan det være snakk om et fåtall arbeidstimer.

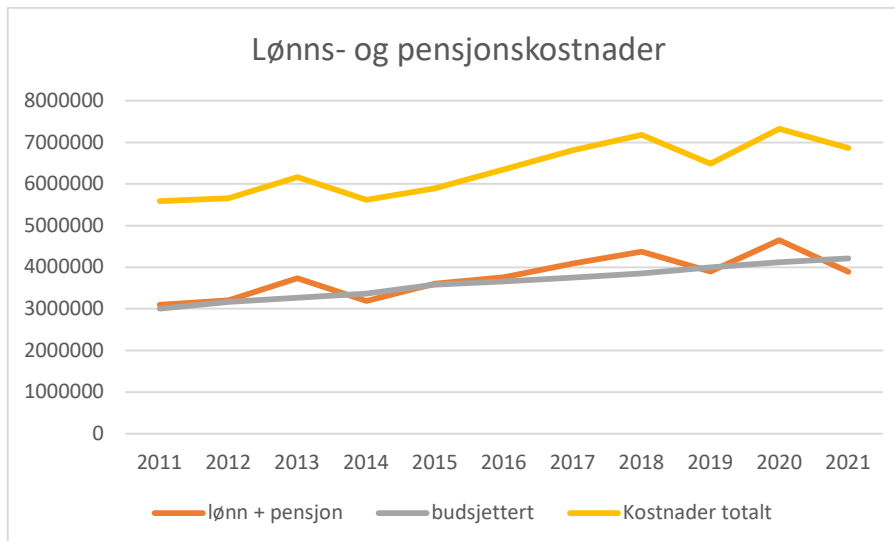
Figur 2: utvikling i inntekter fra tjenestesalg i perioden 2011 – 2022.

Et annet forhold er inntekter knyttet til salg av rype- og skogsfugljakt. Her vil det være fugletilgangen som styrer, og denne har sine variasjoner, noe fjellstyret kjenner godt til. Poenget er at en del inntekter er uforutsigbare og ved budsjettering vil de da være kun teoretiske. Å tilpasse forbruket i forhold til svingninger i inntekter er vanskelig i et fjellstyre. Mye tjenestesalg er usikkert ved årets begynnelse og oppdrag kan komme til i løpet av året. Eksempelet med småviltjakt viser at det hjelper lite å justere eksempelvis sommervikarbruken som følge av sviktene inntekter når en kjenner takseringsresultatet i august. Da har allerede sommervikarene sluttet og reist herifra.

Ser en på kostnadssiden er det flere forhold en må ta i betraktning. Som med inntektssiden er også de totale kostnadene et resultat av mange ulike typer utgifter som speiler fjellstyrets mangesidige aktivitet. Et forhold er lønns- og pensjonsutgiftenes andel av de totale kostnadene. Daglig leder har i forbindelse med framlegging av forslag til driftsbudsjett, pekt på at lønns- og pensjonskostnadenes andel av de totale kostnadene over tid har økt. Dette bildet må nyanseres noe. Hvis en ser på perioden 2011 fram til og med 2022, ser en at lønns- og pensjonskostnadenes andel av de totale kostnaden varierer mellom år, se figur 3a.

Figur 3a: Viser hvor stor andel lønns- og pensjonskostnader utgjør av de totale kostnadene pr år i perioden 2011 – 2022.

Figur 3b: Viser regnskapsførte lønns- og pensjonskostnader (i kroner) sett i forhold til budsjetterte lønns- og pensjonskostnader og regnskapsførte kostnader totalt.

Det er mulig en her burde gjort en lenger tidsserie, og at en burde ha gått lenger tilbake i tid for å se en eventuell trend da. Det er allikevel slik at dersom en ser på lønnsoppkjørene bakover til og med 2011, er lønnsøkningen jevnt over høyere enn deflator. DL har i forbindelse med fremlegging av budsjettforslag, påpekt at over tid vil dette forholdet føre til at budsjettet samsvarer dårligere og dårligere med «virkeligheten» eller kostnadsstørrelsen som lå til grunn ved utgangspunktet. Hvis en ser på hvor stor del av driftsutgiftene som er bundet opp i lønns og pensjonsutgifter, må en imidlertid moderere dette noe. Tabell 1 viser bl.a. hvor stor del av de totale kostnadene som utgjøres av lønn og pensjon.

År	Lønnsøkning, %	Prisstigning; %	Deflator, %	Ny faktor*, %
2011	5,1	1,3	2,8	3,4
2012	7,8	0,6	3,25	4,6
2013	2,3	2,1	3,3	2,3
2014	3,8	2,1	3,0	3,1
2015	11,3	2,1	3,0	7,4
2016	10,2	3,6	2,9	7,5
2017	5	1,8	2,5	3,7
2018	2,8	2,7	2,6	2,3
2019	3,5	2,2	2,6	3
2020	3,5	1,3	3,1	2,6
2021	4,23	3,5	2,7	4
2022	5,74	5,8	2,5	5,8

Tabell 1: Viser lønnsutvikling, prisstigning, og hvilken deflator som er brukt ved budsjettering for hvert år i perioden 2011 – 2022. Kolonne nr 5 «Ny faktor» et eksempel på alternativ faktor som kan brukes som bygger på faktisk lønnsøkning (vektet 0,6) og prisstigning siste år (KPI, vektet 0,4). Alle tallverdier uttrykker prosentvis økning.

Tabellen og figur 3 viser at lønns- og pensjonsutgiftenes andel av de totale kostnadene har økt. Bildet ville antakelig vært tydeligere dersom en hadde brukt en lengre tidsserie. Men en ser også at for de seinere åra har andelen variert. Dette kan forklares med ulike forhold. Bl.a. har sommervikarbruken blitt mer i samsvar med faktisk budsjettering i kombinasjon med at fjellstyret har gått bort fra å framskrive lønnskostnadene v.h.a. deflator og istedenfor gjør konkrete beregninger. Dette medfører at virksomheten tilpasser seg budsjettammer. Sagt på en annen måte: fjellstyrets aktivitet går ned når budsjettammene er trangere.

Den kommunale deflatoren består av to faktorer: lønnsutvikling og prisstigning. Generelt kan en si at lønnsstigning og prisstigning henger sammen til en viss grad. Ser en på enkeltgrupper, for eksempel et så lite område som fjellstyrene, er det ikke sikkert at det er så tydelig sammenheng mellom prisstigning og lønnsutvikling. Det er også flere andre faktorer som spiller inn. Ikke minst de siste åra der en ser at pandemi og krig i Europa påvirker prisene. Av tabell 1 ser en også at visse år har lønnsveksten vært stor, mens prisstigningen har vært liten.

En må derfor se på om bruk av den kommunale deflator er et godt verktøy for framskriving av kostnader for fjellstyrets del. Et relevant spørsmål i den sammenheng er en deflator hentet fra kommunesektoren dekker opp den reelle kostnadsveksten for fjellstyrene. Det er pekt på problemet i forhold til lønnsutviklingen. Et annet forhold, og kanskje mer relevant, er at fjellstyrets økonomi skiller seg vesentlig fra en kommuneøkonomi ved at inntektene i stor grad består av salgsinntekter i motsetning til kommunens inntekter som i vesentlighet består av skatteinntekter og statlige tilskudd. Dette gjør at det for et fjellstyre sannsynligvis ville vært mer hensiktsmessig å legge prisvekst på varer og tjenester til grunn (f.eks Konsumprisindeks). Tabell 1 har en oversikt over årlig prisstigning (KPI). I tillegg er det satt opp en faktor som bygger på årlig lønnsvekst hos fjellstyrene og årlig prisstigning (KPI). En ser da at denne nye faktoren skiller seg fra deflator – begge veier. Hva som er best over tid er derfor vanskelig å si. Denne nye faktoren er allikevel siden 2011 for vår del oftere høyere enn lavere enn deflator.

Når det gjelder målsettingen om 10 % årlig overskudd, er det innledningsvis skissert spørsmålsstillinger som viser på noe uklarhet knyttet til selve formuleringen. Både nåværende

og tidligere daglige ledere har påpekt sårbarheten med framskriving av både utgiftssiden og inntektssiden i budsjetteringen. Det er spesielt forholdet til inntektene som er problematisk. Disse er vanskelige å forutse når forslag til budsjett lages, jfr eksempler nevnt over. Det er krevende over tid å øke inntektene. For de inntekter der fjellstyret kan justere pris, vil en for så vidt henge med i utviklingen. Fjellstyret har store årlige inntekter fra jakt og fiske. Fiskekortsalget utgjør 1/3 av inntektsgrunnlaget, og hvert år selges det mellom rundt 8000 fiskekort hvorav de aller fleste til tilreisende besøkere. Når pandemien slo til i 2020, ble det innført ekstraordinære tiltak fra Statens side som bl.a. satte begrensninger på reiseaktivitet. En periode rundt påsketider i 2020, var det derfor usikkert om en kunne forvente tilreisende fiskere og hyttegjester. I ettertid viste det seg at det ikke ble så ille som de «verst tenkelige»-scenarier var, men det er en påminnelse om at hendelser som kan påvirke vår økonomi dramatisk kan skje. En bør derfor ha en så robust økonomi som mulig. Dette har for så vidt fjellstyret i Engerdal, ved at det har en kapitalbeholdning som er tilgjengelig for å løse omstillinger eller vanskelige perioder.

I vurderingen om størrelse på overskudd må det vurderes forhold. For det første bør en gjøre en grundig vurdering om hva et rimelig overskudd for fjellstyret i Engerdal er. Hva ønsker en at fjellstyrets virksomhet skal være og hva en rimelig kostnaden med det er? Videre må en vurdere hva hensikten med årlige overskudd er. Her kommer forholdet til Bidragsbudsjettet og størrelsen på det inn i bildet. Det er sunt å drive med overskudd, men en bør ha et mål for hva overskuddet skal brukes til. I en produksjonsbedrift kan det være nedbetaling av gjeld eller framtidig utvikling av virksomheten. For fjellstyrets del er det fjellkassa eller kapitalbeholdningen som over- og underskudd går inn på. Siden 2014 har fjellstyrets resultat variert noe. Bl.a. ga underskuddet i 2019, som i tillegg kom i forkant av pandemien, grunnlag for diskusjon rundt fjellstyrets økonomi. Ser en perioden 2014 og fram til og med 2022, er årsresultatene i gjennomsnitt på kr 727 000,- i overskudd, mens det er gjennomsnittlig budsjettert med et overskudd på 639 000,-. Dette viser at sjøl om årsresultatet visse år ligger under målsettingen, er det allikevel levert resultat over målsettingen for perioden. Det viser også at et dårlig årsresultat, målt opp mot budsjettet, over tid ikke har medført noe økonomisk ufare for fjellstyret. I og med det er vanskelig å spå kommende års inntekter detaljert, vil derfor fjellstyret kunne leve godt med at overskuddet er lavere enn 10 %. Under forutsetning av at en ikke behøver dette overskuddet til konkrete ting.

Oppsummering:

Fjellstyret bør legge opp til årlige overskudd og bør samtidig definere hvor mye utgifter kan økes med fra ett år til et annet. Hvor stort overskuddet skal være bør vurderes hvert enkelt år, avhengig av hva fjellstyret ønsker utført av ulike tiltak i allmenningen. Hvor mye utgiftene bør økes med fra år til år, er muligens litt «smak og behag». Dersom en øker utgiftene mye vil dette gå ut over overskuddsmålet, gitt at inntektene ikke øker mer enn utgiftene.

Forslag til vedtak:

Fjellstyrets budsjettering og økonomiarbeid skal bygge på følgende prinsipper.

1. Fjellstyrets kapitalbeholdning utgjør Fjellkassa. Beholdningen i Fjellkassa holdes omtrentlig på dagens nivå. Regnskapsmessig vil fjellkassa øke dersom overskuddet er større enn Fjellstyrets driftsutgifter og bidragsutbetalinger. På samme vis vil fjellkassa reduseres dersom driftsoverskudd er negativt eller er mindre enn bidragsutbetalinger.
2. Fjellstyret skal budsjettere med en kostnadsvekst tilsvarende lønns- og prisstigning der disse er vektet i forhold til hverandre. Økningen i lønn og pensjon vektet med 0,6 og prisøkning (KPI) vektet med 0,4.
3. Det skal budsjettes med et overskudd på 7,5 % som hovedregel. I år der dette ikke er mulig, skal det i budsjettsaken framgå forslag til salderinger som øker overskuddsgraden.
4. For virksomhetsåret 2024 legges det fram et budsjettforslag som dekker dagens driftsbehov. Dette blir det grunnlaget det skal budsjettes fra i kommende år.
5. Fjellstyret bør evaluere disse prinsippene minst en gang i hver fjellstyreperiode, og minst en gang hvert 10. år.
6. Fjellstyrets økonomikontroll gjennom virksomhetsåret utgjøres av at det legges fram et regnskap etter 1. tertial og et regnskap pr 31. juli hvert år.
7. Forslag til drifts- og investeringsbudsjett for kommende år legges fram for fjellstyret i desember hvert år.

Sak 76.23	Ark	Saksbeh: OO
Søknad om etablererstipend – Gudmund Waldal		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad om etablererstipend med vedlegg datert 5/9-23.
- Felles vedlegg til sakene angående etablererstipend

Bakgrunn:

Gudmund Waldal driver med hjorteoppdrett på gården Aspneset, som ligger på Lillebo. Han har kjøpt bruket og startet med hjorteoppdrett i 2016, som den første i Engerdal med denne driftsformen. Bruket har vært igjennom betydelige investeringer ift. oppstart av driften.

Det vises til søknad med vedlegg for detaljer rundt driften.

Engerdal fjellstyre står relativt fritt til å benytte overskudd av fjellkassa, og kan dersom overskuddet er større enn det som trengs for tiltak på allmenningen gi tilskudd for å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygder, jfr. Fjellevens §11. Fjellstyret har vedtatt et eget Bidragsbudsjett med regler for 2023, se sak 110.22. Reglene gir retningslinjer for hvor mye penger som kan disponeres til næringsformål og hvor mye som kan disponeres til allmennyttige formål, samt regler for hvordan tildeling skal skje og hvor store bidrag som kan ytes. Dersom det er ledige midler innenfor satsningsområdene «storfehold» og/eller «Småfehold/hjorteoppdrett» pr. 1. juli, skal disse utlyses og tildeles i form av etablererstipend, jfr. reglenes pkt. 12.

Administrasjonens vurdering.

Det vises til notat fra daglig leder vedr vurdering av innkomne søknader. Søker ansees å tilfredsstillende krav for tildeling av etablererstipend og fjellstyret rådes derfor til å stille seg positive til søknaden.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Gudmund Waldal tildeles kr 16 000,- i etablererstipend for hjorteoppdrett. Beløpet anføres Bidragsbudsjettet 2023 næring «Småfehold/hjorteoppdrett»
2. Beløpet utbetales mot dokumenterte utgifter i henhold til reglene i Bidragsbudsjettet

Sak 77.23	Ark	Saksbeh: OO
Søknad om etablererstipend – Martin Waldal jr.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad om etablererstipend med vedlegg datert 15/9-23.
- Felles vedlegg til sakene angående etablererstipend

Bakgrunn:

Martin Waldal jr. driver med hjorteoppdrett på gården Valdalen, som ligger nær svenskegrensen, langs med veien over Valdalsfjellet. Han startet opp med hjort i 2017, og har som følge av det investert mye i bruket og oppbygging av besetning.

Det vises til søknad med vedlegg for detaljer rundt driften.

Engerdal fjellstyre står relativt fritt til å benytte overskudd av fjellkassa, og kan dersom overskuddet er større enn det som trengs for tiltak på allmenningen gi tilskudd for å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygder, jfr. Fjellovens §11. Fjellstyret har vedtatt et eget Bidragsbudsjett med regler for 2023, se sak 110.22. Reglene gir retningslinjer for hvor mye penger som kan disponeres til næringsformål og hvor mye som kan disponeres til allmennyttige formål, samt regler for hvordan tildeling skal skje og hvor store bidrag som kan ytes. Dersom det er ledige midler innenfor satsningsområdene «storfehold» og/eller «Småfehold/hjorteoppdrett» pr. 1. juli, skal disse utlyses og tildeles i form av etablererstipend, jfr. reglens pkt. 12.

Administrasjonens vurdering.

Det vises til notat fra daglig leder vedr vurdering av innkomne søknader. Søker ansees å tilfredsstillende krav for tildeling av etablererstipend og fjellstyret rådes derfor til å stille seg positive til søknaden.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Martin Waldal jr tildeles kr 16 000,- i etablererstipend for hjorteoppdrett. Beløpet anføres Bidragsbudsjettet 2023 næring «småfehold/hjorteoppdrett»
2. Beløpet utbetales mot dokumenterte utgifter i henhold til reglene i Bidragsbudsjettet

Sak 78.23	Ark	Saksbeh.: OO
Godkjenning av protokoll fra lokale lønnsforhandlinger		

Saksdokumenter vedlagt *Unndratt offentlighet i henhold til offentlighetslovens § 23 (1).* :

- Protokoll fra forhandlinger 30/11-22.
- Protokoll fra forhandlinger 2/10-23.
-

Bakgrunn:

En ansatt som ikke er organisert i Naturviterne fremmet krav om lønnsforhøyelse tilsvarende den lønnsøkning som følger av tariffavtalen mellom Naturviterne og Norges fjellstyresamband. Resultatet går fram av tariffavtalene gjeldene fra 1 juli 2022.

Kravet er derfor fremmet som et krav om lokale forhandlinger. I henhold til ”Retningslinjer for lønnsnivå, tariffavtaler og lokale lønnsforhandlinger i Engerdal fjellstyre” vedtok fjellstyret rammer for forhandlingene i fjellstyresak 71.23, samtidig som daglig leder ble gitt forhandlingsfullmakt på vegne av fjellstyret.

Daglig leders vurdering:

Lokale lønnsforhandlinger ble gjennomført den 2. oktober 2023. Vedlagt særavtale er underskrevet av begge parter med forutsetning om fjellstyrets godkjenning. Særavtalen, protokoll for lokale lønnsforhandlinger, er innenfor de rammene fjellstyret har vedtatt og den legges herved frem til formell godkjenning i fjellstyret.

Forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre slutter seg til fremlagt særavtale for ansatte organisert i Fellesforbundet.

Sak 79.23	Ark	Saksbeh.: OO
Rettighetshavers samtykke Motorferdselslovens §10 – Engerdal kommune		

Saksdokumenter vedlagt:

- Brev fra Engerdal kommune, datert 12/9-23.
- Kopi av e-post fra Statskog SF til Engerdal kommune, datert 10/10-23.

Bakgrunn:

Engerdal kommune søker fjellstyret om rettighetshavers samtykke til å kjøre ATV med belter for bygging av bru over 4 bekker i skuterløypa mellom Gløtberget og Sømådalen. Konkret er det to bekker vest for Svalsjøen og to bekker vest for Ormuttussjøen. I tillegg bes det om godkjenning av tiltakene.

Engerdal kommune har i sak 2023/1173 gitt dispensasjon til kjøringen. Dispensasjonen inneholder betingelser for kjøringen etter vanlig praksis i slike saker. Tillatelsen er ikke tidsbegrenset, men forstås slik at den gjelder for barmarksperioden i høst. Kjøringen berører ikke verneområder.

Fjellstyret er gjennom Fjellevens § 12 gitt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel i statsallmenningen etter §10 i Motorferdselsloven. Videre har fjellstyret fattet prinsipielt vedtak i sak 02.16 om at saker etter § 6 motorferdselsloven skal behandles i fjellstyret.

Administrasjonens vurdering.

Fjellstyret må i saken vurdere hvorvidt kjøringen vil være til skade eller ulempe i forhold til de interesser fjellstyret er satt til å ivareta etter fjelloven. Videre må fjellstyret ta stilling til om et evt samtykke vil medføre presedens og at omfanget i så fall vil være skadelig.

I denne saken har søker tidligere fått dispensasjon og rettighetshavers samtykke til barmarkskjøring i forbindelse med lignende tiltak i skuterløypa. Fjellstyret har ikke registrert at denne tidligere barmarkskjøringen har hatt negative konsekvenser i forhold til tradisjonell bruksrettsutøvelse og friluftslivet. Fjellstyrets erfaring er at kjøringen har hatt et meget begrenset omfang.

Det er ved slike tiltak en fordel om transporter av materiell for denne type friluftsinstallasjoner skjer på snødekt mark vinterstid. Forutsatt at grunneier gir sin godkjenning til tiltaket, vil det være å foretrekke at transporter av denne typen skjer i skuterløypas åpningstid. Det er sikkert noe av grunnen til at kommunen i sitt pkt 2 uttrykker at tillatelse til barmarkskjøring ikke kan påregnes senere år. Kommune har sjøl strammet inn praksisen med å gi tillatelser til vedkjøring på barmark. Det vil derfor være naturlig at tiltak i skuterløypa vurderes på samme vis.

Forslag til vedtak:

1. I henhold til § 12 i fjelloven gir Engerdal fjellstyre sitt samtykke etter § 10 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, til at Engerdal kan kjøre ATV i forbindelse med brubygging og klipping i skuterløypa som omsøkt. Det er Engerdal Snøscooterforening som utfører transporter og arbeid.
2. Samtykket gjelder under samme forutsetninger og i samme tidsrom som gjelder i dispensasjonen fra Engerdal kommune og tillatelse fra Fylkesmannen.
3. I henhold til Fjellovens § 12, har ikke Fjellstyret noen innvendinger til at tiltakene utføres som omsøkt.

Sak 80.23	Ark	Saksbeh.: OO
Høring: Avtale om løypestrasèer – Femundløpet AS.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Epost fra Statskog SF, datert 9/10-23.

Bakgrunn:

Statskog Sf ber om fjellstyrets uttalelse i sak der Femundløpet AS ønsker å fornye avtale om bruk av trasèer på statsallmenningen, samt justering av løpestrækninger. Det har tidligere vært en slik avtal mellom grunneier og Femundløpet AS, men denne har gått ut. Det er dessuten ønske om at det skal være et sjekkpunkt i Elgå. Da er det behov for å bruke skuterløypa mellom Sømådalen og Elgå. Det er tenkt slik at hundespennene da kjører fram og tilbake over Femunden i samme trasè som skuterløypa. I tillegg er det ønske om justering av trasè fra Sømådalen til Drevsjø, slik at den ikke kommer i konflikt med Bjønnberga og Isteren Naturresevat. I tillegg ønsker en å dra løypa utenom Galtsjøen Naturresevat. Dette er tenkt ved at en kjører rett over Isteren fra Gløtberget og inn på Sølendalsveien og videre innover langs den som tidligere.

Avtale om løypestrasèer som dette regnes som en grunndisponering. Saken skal i første omgang avklare arealbruk, og spørsmål knyttet til rettighetshavers samtykke til motorferdsel i utmark er ikke tatt opp denne gang. Fjellstyret avgir sin uttalelse til Statskog i forhold til at dette er et grunndisponeringstiltak (Fjellevens §12). Fjellstyret må vurdere tiltaket i forhold til bruksrettsutøving, samt i forhold til friluftslivet og naturvernensyn.

Administrasjonens vurdering.

Det virker som det etter hvert har gått seg til med trasèene til Femundløpet. At det nå kommer noen justeringer har sin bakgrunn i at Femundløpet AS har valgt å legge inn et sjekkpunkt i Elgå, samt at de ønsker å gå utenom to verneområder. Det siste er sikkert en fordel i forhold til nødvendige tillatelser til rydding av løype og motorferdsel i utmark.

For reindriftens del er det kanskje det at løpet legges om Elgå som har størst betydning. Både Elgå sijte og Fæmund sijte er invitert til å uttale seg. For fjellstyrets del er deres meninger av betydning. Det kan allikevel antas at siden løpet er tenkt å følge skuterløypa som det er enighet om, vil forstyrrelsen for reindriften være til å leve med. Det ligger selvfølgelig en risiko i at løypa kan bli stengt av hensyn til reindriften på løpstidspunktet, men dette er det umulig å si noe om nå.

Femundløpet har etter hvert utviklet seg til å bli et stort arrangement med betydning for området. Arrangementet er allerede etablert som en populær hendelse med sjekkpunkt på Drevsjø. Ut fra det fjellstyret kjenner til er sjekkpunktet i Elgå ønsket av de som bor og driver virksomhet der. At Femundløpet nå også i størst mulig grad benytter skuterløypenettet er også praktisk. Dels blir det en løype med god bunn som er preparert gjennom vinteren. I tillegg

slipper en unna en del formaliteter med dispensasjonssøknader på visse strekninger. I tillegg kanaliseres ferdselen til trasèer som allerede er i bruk. På det viset er det forutsigbart for bofaste og annen bruk av utmarka. Slik løypa er, inkludert justeringer, oppfatter Fjelloppsynet at den ikke kommer i konflikt med andre interesser som friluftsliv og naturverdier av vesentlig karakter.

Administrasjonsn anbefaler Fjellstyret å stille seg positive til at det opprettes avtale mellom Statskog og Femundløpet AS, samt at løypa justeres som omsøkt.

Forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre godkjenner for sin del at det opprettes avtale mellom Grunneier og Femundløpet AS om bruk av løypetrasèer. Fjellstyret har ingen innvendinger til de løypeendringer som er foreslått

Sak 81.23	Ark	Saksbeh.: OO
Høring: søknad om tilleggsareal ved sagbrukstomt – Sømådalen Tradisjonshandverk		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 9/10-23.

Bakgrunn:

Statskog SF ber om fjellstyrets uttalelse i forbindelse med at Sømådalen Tradisjonshandverk AS ønsker å feste mer areal i direkte tilknytning til det arealet de har i dag ved sin sag og produksjonslokaler ved Langsjøveien. Bakgrunnen for søknaden er at de har behov for mer lagringsplass til materialer.

Tilleggsarealet er tenkt rundt hele den tomten de i dag disponerer, se vedlegg for detaljert kart. Arealet utgjør omtrentlig 2 – 3 daa, og ligger i hovedsak i område avsatt til næringsvirksomhet i kommuneplanens arealdel. Noe areal bærer LNFR område mellom sagbrukstomten og Langsjøveien. En liten del berører en sikringssone for viktig grusressurs.

Fjellstyret avgir sin uttalelse til Statskog i forhold til at dette er et grunn disponeringstiltak (Fjellevens §12). Fjellstyret må vurdere tiltaket i forhold til bruksrettsutøving, samt i forhold til friluftslivet og naturvern hensynet.

Administrasjonens vurdering.

Det omsøkte arealet består i dag av glissen og lavproduktiv furuskog, som ligger i direkte tilknytning til område som er i bruk. Det er kun marginale deler av arealet som er definert som LNFR område. Disse ligger i tillegg «klemt» mellom dagens sagbrukstomt og Langsjøveien. Det foreligger ingen andre forespørsler om bruk av dette arealet i dag. Kommuneplanens arealdel har da også avmerket et noe større areal til næringsformål enn det som disponeres i dag. Arronderingsmessig vurderes området mellom dagens sagbruk og Langsjøveien som uhensiktsmessig for bruk av andre enn virksomheten på sagbruket.

Når det gjelder hensynet til friluftslivet er heller ikke fjellstyret kjent med at en omdisponering av arealet som omsøkt vil medføre vesentlig ulempe. Det er så langt Fjellevenssynet kjent til heller ikke spesielle naturverdier som skades ved en evt omdisponering, utover mulig tap av framtidig skogproduksjon.

Det uttrykkes heller ikke noe ønske om kjøp av arealet, så forholdet til Fjellevens § 13 er ikke aktuelt i saken.

Søknaden vurderes derfor som kurant i forhold til de interesser Fjellstyret er satt til å ivareta i saken. Fjellstyret rådes til å stille seg positive i saken.

Forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre har for sin del ingen innvendinger til at Sømåen Tradisjonshandverk AS får feste areal som omsøkt i tilknytning til sag og produksjonslokaliteter ved Langsjøveien 100 i Sømådalen.